

Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού

Διεύθυνση: Κτίριο Γραμματείας Ιατρικής Σχολής, Μ.Ασίας 75, 11527 Αθήνα
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: posdep.gr@gmail.com Ιστοσελίδα: www.posdep.gr

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Αθήνα 20-10-2023

Προβληματική η αξιολόγηση ερευνητικών προτάσεων

Η προκήρυξη ανταγωνιστικών ερευνητικών προγραμμάτων από όλους τους αρμόδιους φορείς πρέπει να συνοδεύεται από ένα διαφανές και αξιοκρατικό πλαίσιο αξιολόγησης των ερευνητικών προτάσεων, βασισμένο στην αντίστοιχη διεθνή και ευρωπαϊκή εμπειρία.

Η πρόσφατη επιστολή της Προέδρου του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.), σχετικά με την αξιολόγηση προτάσεων που είχαν υποβληθεί μερικούς μήνες νωρίτερα στη Θεματική Περιοχή 2 - Επιστήμες Ζωής (*), επιβεβαίωσε τα **μεγάλα προβλήματα του υφιστάμενου πλαισίου αξιολόγησης** που όλοι γνωρίζουμε. Κατά τη διενέργεια ελέγχου της διαδικασίας αξιολόγησης εντοπίστηκαν περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης και το Επιστημονικό Συμβούλιο του Ιδρύματος αποφάσισε την άμεση ανασυγκρότηση της συγκεκριμένης Επιτροπής Αξιολόγησης, προκαλώντας ανησυχία στις εκατοντάδες ερευνητικές ομάδες που έχουν υποβάλει πρόταση. Και αυτό μεσοσύσης της νέας «3ης Προκήρυξης Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την ενίσχυση Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών». Να τονισθεί, επίσης, ότι η δημοσιοποιημένη αξιολόγηση για την εν λόγω πρόσκληση αποδίδει ποιοτικό χαρακτηρισμό (Α ή Β) στις επιλέξιμες προτάσεις και όχι βαθμολογία.

Μια άλλη πρόσφατη περίπτωση, στο πλαίσιο της Δράσης «Εμβληματικές δράσεις σε διαθεματικές επιστημονικές περιοχές με ειδικό ενδιαφέρον για την σύνδεση με τον παραγωγικό ιστό» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0), **ήταν άκρως προβληματική**. Η πρόσκληση της ΓΓΕΚ αφορούσε προτάσεις με προϋπολογισμούς από 2.500.000 έως 5.000.000 ευρώ που υποβλήθηκαν στα ελληνικά και όχι στα αγγλικά, δηλαδή δεν υπήρχαν διεθνείς κριτές. Δε δόθηκε καμία ουσιαστική πληροφορία για τη συγκρότηση των Επιτροπών Αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης, ούτε καν για τον φορέα που ανέλαβε τη διαδικασία επιλογής και συγκρότησης των Επιτροπών με Έλληνες επιστήμονες της διασποράς. Η δε τεκμηρίωση της αξιολόγησης προτάσεων εμβληματικής δράσης και υψηλότατου προϋπολογισμού για τα ελληνικά δεδομένα ήταν λακωνική στο πρώτο στάδιο και ανύπαρκτη στο στάδιο των ενστάσεων.

Δυστυχώς δεν είναι οι μόνες περιπτώσεις, και γνωρίζουμε από άμεση εμπειρία περιστατικά αρκετά ώστε να συνθέσουν μια «μαύρη βίβλο», καθώς το αδιάβλητο και η αντικειμενικότητα των αξιολογήσεων ερευνητικών προτάσεων αποτελεί μόνιμο θέμα συζητήσεων στον εργασιακό μας χώρο.

Η πανεπιστημιακή κοινότητα απαιτεί **η επιλογή των αξιολογητών να γίνεται με διαδικασίες που να διασφαλίζουν την εγκυρότητα, την αξιοκρατία και τη διαφάνεια**. Οι υποψήφιοι κριτές πρέπει να αξιολογούνται επισταμένα ως προς την ερευνητική δραστηριότητά τους την τελευταία πενταετία, τη συνάφεια της έρευνάς τους με το γνωστικό αντικείμενο ενδιαφέροντος και τη μη σύγκρουση συμφερόντων. Είναι προφανές ότι όλες οι προσκλήσεις πρέπει να έχουν ως γλώσσα

υποβολής την αγγλική για να επιλέγονται και μη Έλληνες κριτές από βάσεις αξιολογητών ανά θεματική ενότητα που πρέπει να δημιουργηθούν και να επικαιροποιούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Τα μέλη των Επιτροπών Αξιολόγησης, ο φορέας και η διαδικασία επιλογής τους, καθώς και τα πρακτικά των Επιτροπών, πρέπει να δημοσιοποιούνται μετά το πέρας της διαδικασίας.

Η ΠΟΣΔΕΠ ζητά **να διασφαλιστούν πλήρως και με σταθερούς κανόνες η διαφάνεια, η αξιοκρατία και η αντικειμενικότητα στην κρίση των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων**, καθώς αποτελούν καίριες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της ερευνητικής δραστηριότητας σε μια υγιή αξιοκρατική βάση, ενώ ταυτόχρονα απαιτούνται στο πλαίσιο της κοινωνικής λογοδοσίας για τη χορήγηση χρηματοδοτικών εθνικών και κοινοτικών πόρων.

Η ΠΟΣΔΕΠ, πέρα από την ανάγκη θεσμικής θωράκισης της αξιολόγησης ερευνητικών προτάσεων, ζητά επίσης **να εξασφαλιστούν έγκαιρα οι απαραίτητοι πόροι για την απρόσκοπτη και τακτική συνέχιση των προκηρύξεων ερευνητικών προγραμμάτων**.

Ο Πρόεδρος
Ιωάννης Σεϊμένης
Καθηγητής

Ο Γραμματέας
Γιώργος Λιτσαρδάκης
Καθηγητής

(*) Α.Π. 71337/07.09.2023, Ενημέρωση σχετικά με την αξιολόγηση των Προτάσεων που υποβλήθηκαν στη Θεματική Περιοχή 2 «Επιστήμες Ζωής» στο πλαίσιο της Υποδράσης 2 της Προκήρυξης «Χρηματοδότηση της Βασικής Έρευνας (Οριζόντια υποστήριξη όλων των Επιστημών), Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0)»